

Türkiye'de Kütüphanecilik Eğitimi ve Yeni Bin Yılda Hedefler

Library Education in Turkey and Goals in New Millenium

Doğan Atılgan

Öz

Ülkemizde kütüphanelerin tarihi çok eski yıllara dayanmaktadır. Ancak kütüphaneciliğin meslek olarak kabul edilmesi kütüphanecilik eğitiminin bilimsel düzeyde yapılmaya başlanması ile doğru orantılıdır. Kütüphanecilik eğitiminin üniversite düzeyinde verilmeye başlanması ile de kütüphaneciliğin meslek olarak kabul edilmesi ivme kazanmıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarında kurslarla başlayan kütüphanecilik eğitimi 1940'lı yıllarda üniversite düzeyinde devamlı kurs olarak verilmeye başlanmıştır. Şu an üç üniversitemizde fiilen kütüphanecilik eğitimi verilmektedir. Kütüphanecilik bölümlerinde sürdürülen eğitim programları günün gereksinimlerine göre değişip gelişmektedir. Bu bildiride kütüphanecilik bölümlerinin eğitim programları incelenmiş, bu bölümlerin 2000'li yıllara yönelik hedefleri ve uygulamaları tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler Kütüphanecilik eğitimi-Türkiye.

Abstract

in our country the library history starts many years ago. But accepting librarianship as a job, has a direct relationship with which has given professionally. After the professional education, the librarianship is accelerated. in the very beginning of our Republic, it was started with some courses. But after 1940's these courses were given at university level and they were continiously. Novadays continious education is given in the Universities. The education programs which are given in these universities, changes and develops according to needs of the future..

Keywords: Library education

Giriş

Ülkemizde Kütüphanecilik Bölümleri kurulmadan önce kütüphaneci ve kütüphanecilik mesleği ile ilgili çalışmalar bir elin parmakları kadar bile olmayan özverili insanların gayretleri ile yapılan kurslar ve kişisel çabalarla sürdürülmekte idi. Kütüphanecilik Bölümleri ile birlikte de bu çalışmalar bilimsel bir tabana oturtulmaya başlanmıştır. Bir mesleğin bilim olabilmesi ölçütlerinin en başında bence üniversite düzeyinde eğitiminin veriliyor olması gelir. Kütüphaneciliğin disiplinlerarası bir bilim olduğu artık kabul edilen bir gerçektir. Kütüphanecilik konusundaki eğitilmiş insan gücü de, diğer tüm bilim dallarındaki eğitici, araştırmacı ve uygulamacılarla, hiçbir konuda uzmanlığı olmayan ancak bilgiye ihtiyaç duyan herkese hizmet sunmak durumundadır. Bu işlevi ile kütüphanecilik toplum gelişmesinde vazgeçilmez bir öneme sahiptir.

Dünyada 19.yüzyılın son çeyreğine kadar uzanmakla birlikte ülkemizde kütüphanecilik

eğitimi konusundaki alışmalar Cumhuriyetin ilk yıllarında başlamıştır. Kurslarla başlayan eğitim çalışmaları dünya ve ülkemiz ktphaneciliğindeki gelişme ve yeniliklere göre sürekli bir değişim içinde olmuştur. Kütüphanecilik eğitimi tarihimiz konusunda çok sayıda yazı yazılmış; bitirme ve doktora tezleri hazırlanmıştır (Ötüken, 1957, Ersoy, 1965, Kum, 1970, Artukoğlu, 1979, Baysal, 1987; Atılđan, 1995; akın, 1997) Bu bildiri kapsamında eğitimin tarihçesine girilmeyecektir. Kütüphanecilik eğitimi programlarındaki değişiklikler ele alınıp geleceğe dönük çalışmalara yer verilecektir.

Kütüphanecilik Eğitimi Programları

Ülkemizde kütüphanecilik eğitimi konusunda ilk ciddi çalışma 1925 yılında Fehmi Ethem Karatay'ın İstanbul Üniversitesi Kütüphanesinde açtığı kütüphanecilik kursudur. Haftada üç gün birer saat olarak sürdürülen kursun programı ve eğitimi Fehmi Ethem Karatay tarafından sürdürülmüştür. Kursta: "*kütüphane kelimesinin menşei, kütüphaneler ve kütüphanecilik tarihi, kütüphane binalarının düzenlenmesi, hafız-ı ktp ve diğer kütüphane çalışanlarının görevleri, hkmet tarafından yayımcısından alınan kitaplar(depot Legal), katalog tertip ve tahriri, duhul veya mbaya defteri, teclit ve teclit defteri, kitapların salonlara sureti itası, ödünç verme, kütüphaneler beyninde iare, kitabiyat (Ötüken, 1957)* adlı dersler okutulmuştur Yapılan kursun devrin gereksinimlerini karşılamak amacıyla oluşturulduğunu, verilen bilgilerin o zamanın kütüphanecilik anlayışı ve hizmetleri ile örtüştüğünü görüyoruz. Bu kursun kütüphanecilik eğitimi tarihi açısından bir başka önemi de kurs notlarının yayınlanmasıdır. *Kitabiyat, Kütüphanecilik ve Tasnifi Aşar-ı Kavaidi* adları ile üç cilt halinde yayınlanan bu ders notlarını kütüphaneciliğin ilk mesleki ürünleri olarak nitelendirebiliriz. Kursta okutulan derslerden katalog tertip ve tahririnin uygulamalı, diğerlerinin de teorik olarak okutulduğunu yine Fehmi Ethem Karatay tarafından hazırlanmış olan kurs talimatından anlıyoruz.

Kütüphanecilik eğitimi konusunda ikinci önemli adım Ankara'da atılmıştır. Bu ikinci kurs Yüksek Ziraat Enstitüsü Kütüphane Müdürü Joseph Stummvoll tarafından 1935 yılında üç ay süre ile haftada iki yarım gün olarak sürdürülmüştür. Kursta okutulan konular ve programa ilişkin ayrıntılı bilgiye ulaşmak mümkün olmamıştır.

Kütüphanecilik konusundaki ilk devamlı ğretim ise yine kurs niteliğinde Ankara'da Adnan Ötüken tarafından başlatılan ve sürdürülen çalışmadır. 1942 yılında bir ilanla başlatılan kursun amacı: "Kütüphaneciliğin memleketimizde bir ihtisas ve meslek haline getirilmesi hususunda müessir olmak ve diğer memleket kütüphanelerinin her bakımdan kalkınmasına hizmet etmek"(Ötüken, 1957,15) olarak belirlenmiştir. İki bölümden oluşan kursun A bölümüne devam eden yüksek okul mezunları uzman statüsü kazanırken, B bölümüne devam eden orta okul mezunlarının ise kütüphane memuru statüsünde 'çalışmaları öngörülmüştür. 1952 yılına kadar aralıksız devam eden kursun A bölümünde *Temel olarak kütüphanecilik bilgisi, arşiv bilgisi, genel ve özel bibliyografya, Osmanlıca, kütüphane uygulaması dersleri*, B bölümünde ise *kütüphanecilik dersleri, genel bibliyografya, eski harf metinler ve uygulama dersleri* okutulmaktadır.

Kütüphanecilik eğitimi dünyadaki ve ülkemizdeki gelişmelere göre sürekli bir değişim içinde olmuştur. 1952 yılında A.. DTCFakltesi Profesörler Kurulunun girişimiyle kütüphanecilik dersi Edebiyat Bölümün'de seçmeli ders olarak okutulmaya başlanmıştır. Hazırlanan yönergede dersin amacı "ğrencilerin kütüphanelerimizin ilmi, mesleki ve moderni tekniklerle tasnifini ve idaresini sağlayacak yolda bilgi sahibi olmalarını sağlamak" olarak belirtilmiştir. Aynı yönergede 4 yarıyıl seçmeli ders olarak sürdürülen Kütüphanecilik derslerinden başarılı olanlara "Kütüphanecilik Ehliyet Belgesi" verilmesi öngörülmüştür (Ötüken, 1957).

1954-55 öğretim yılında yayımlanan D.T.C.F. Kütüphanecilik Enstitüsü Yönetmeliği ile Enstitü haline getirilen bölümde öğretim iki amacı hedeflemiştir: 1. hedef şark kültürüyle ilgili yazma ve basma eserleri, 2. hedefse garp kültürü ile ilgili yayınlan takip ve tasnife yetkili kütüphaneciler yetiştirmektir.

1. hedefe uygun olarak yetişecekler; I. devrede *genel kütüphanecilik, Osmanlı Paleografyası, Arapça veya Farsça ile tarih ya da Türk edebiyatı derslerini*, 2.devrede ise: *teorik ve uygulamalı kütüphanecilik ve Osmanlı Paleografyası, dersleri ile tarih, edebiyat veya felsefe* disiplinlerinden birini okumak zorunlu haline getirilmiştir.

2. hedefe uygun olarak yetişecekler ise: *genel kütüphanecilik, Osmanlı Paleografyası, ile yaşayan yabancı dillerden birini*, I.devrede bunlardan başarılı olanlar 2.devrede *teorik ve uygulamalı kütüphanecilik ileyaşayan batı dillerinden birinin edebiyatı ile modern Türk edebiyatı veya felsefe disiplinlerinden birini* okumak durumunda idiler.

Yönetmeliğin yayımından sonra 1954-55 öğretim yılında fiilen öğretime başlayan Enstitünün ilk yarıyılında derslerin büyük bölümü yine Adnan Ötüken tarafından verilmiştir. Amerikan Ford Vakfı tarafından gönderilen ilk uzman aynı yılın 2.devresinde Türkiye'ye gelerek Enstitünün yönetimini üstlenmiş ve fiilen dersleri yürütmüştür.

1961 yılına kadar Ford Vakfının desteğiyle sürdürülen eğitim programı 1961 yılından sonra Fullbrigt Vakfından gelen öğretim üyelerinin katkısıyla devam etmiştir. 60'lı yıllara gelindiğinde Türkiye'de kütüphanecilik konusunda önemli kimi değişiklikler de eğitim programını etkilemiştir. Bunlardan başlıcaları Kütüphaneler Genel Müdürlüğü'nün oluşturulması, Kütüphaneler Komitesi'nin toplanarak kütüphanecilik konusunda kapsamlı bir rapor yayınlaması ve ülkenin planlı hayata geçmesi sayılabilir. Ülkedeki bu değişiklikler Kütüphanecilik Bölümü'nün programlarına da yansımış ve verilen dersler günün koşullarına uyularak geliştirilmiştir. 1961-62 öğretim yılından itibaren, önceden verilen temel dersler yanında araştırma metodları, kitap seçim ilkeleri gibi dersler programa eklenmiştir. Aynı yıllarda yurt dışındaki eğitimlerinden dönen ve doktoralarını tamamlayan Türk eğitimciler de bölüm faaliyetlerine katılmışlardır. DTCF Kütüphanecilik bölümünde 1964 yılında İ.Ü. Kütüphanecilik Bölümü kuruluncaya kadar yürütülen dersler genel olarak şöyle bir gelişim göstermiştir:

YILLAR	DERSLER
1954-1960	Kitap, kütüphane tarihi, Kütüphaneciliğe giriş, Yazma eserler, Kütüphane sevk ve idaresi, Fiş çıkarma ve kataloğa geçirme, Halk kütüphaneleri, Çocuk edebiyatı, Üniversite ve araştırma kütüphaneleri, Okul kütüphaneleri, Fen ve teknik kütüphaneleri, Müracaat ve bibliyografya, Periyodikler
1961-1964	Araştırma metodları, Osmanlı Paleografyası, Kitap seçim ilkeleri, Konu bibliyografyası, ilim literatürü, Türk kütüphaneciliğinin meseleleri, Mukayeseli kütüphanecilik, Katalog ve tasnif.

*Bu dönemde yer alan dersler bir önceki dönemden farklı olarak ilk kez programda yer alan derslerdir.

Tablo 1: DTCF Kütüphanecilik Bölümü 1954-1964 ders programı

1964 yılına gelindiğinde ülkemizde kütüphanecilik eğitimi açısından önemli başka bir gelişme yaşanmıştır. 1940'lı yıllardan beri kurslar, 1954 yılından beri de üniversite düzeyinde Ankara'da sürdürülen kütüphanecilik eğitimine İstanbul Üniversitesi de katılmıştır, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi içinde Prof.Dr.Rudolf Juchhoff tarafından kuruluş çalışmaları yapılan bölüm de, Prof. Dr. Macit Gökberk ve Adnan Ötüken'in gayretleriyle lisans düzeyinde eğitime başlanmıştır. Prof. Dr. Juchhoff ve Asistanı

Meral Şenöz ilk öğretim elemanlarıdır. Bölümde; *Kütüphanecilik bilimi ve manevi çalışma tekniğine giriş, yazı ve kitabın tarihi, alıştırmalarla katalog sorunları, konu katalogu sorunları ve alıştırmaları ile Türk kültür ve edebiyat tarihi* ilk okutulan derslerdir. 1968 yılında Prof. Juchhoff 'un ölümü ile Bölüm öğretim üyesi açısından büyük sıkıntıya düşmüş ve 1969-1974 yılları arasında öğrenci alımını durdurmuştur (İs-tanbul, 1999). 1966-1967 öğretim yılından başlanarak DTCF kütüphanecilik Bölümünde gece öğretimine başlanmıştır. Bu öğretim yılından itibaren eğitim programlarında gündüz yer alan dersler gece tekrarlanmıştır.

İ.Ü. Kütüphanecilik Bölümünün kuruluşundan, Hacettepe üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü kuruluncaya kadar iki bölümde verilen derslerin dağılımı da tablo üzerine şu şekilde yer almaktadır:

Yıllar	A.Ü.D.T.C.F. Kütüphanecilik Bölümü	İ.Ü. E.F. Kütüphanecilik Bölümü
1 9 6 4	Kataloglama ve tasnif, kütüphanelerin sevk ve idaresi, Kitap seçimi ilkeleri, Araştırma metodları, Müracaat ve bibliyografya, Osmanlı paleografyası, Halk Kütüphaneleri, Okul kütüphaneleri, Üniversite ve araştırma kütüphaneleri, Kütüphaneciliğe giriş, Yazmalar, Halk edebiyatı,	Kütüphanecilik bilimi ve manevi çalışma tekniğine giriş, Matbaanın tarihi, Alıştırma- larla katalog sorunları, Konu katalogu, Genel ve özel bibliyografya, Araştırma kurumları, Dergiler, Osmanlıca, Bilimsel araştırma tekniği
1 9 6 8	Kütüphanelerde okuyucu hizmetleri ve Kütüphanelerde teknik hizmetler	Kütüphane yapıları tarihi, Halk kütüphaneleri, Baskı tarihi ve basma eserler, Doğu el yazmaları, Türkiye’de kütüphanecilik, Türk kültür ve edebiyat tarihi
1969- 1972	Önceki yıllarda verilen dersler devam etmiştir.	Öğrenci alımına ara verildi

Tablo 2. Kütüphanecilik Bölümleri 1964-1972 ders programı

Anılan dönemde D.T.C.F. Kütüphanecilik Bölümü ile İ.Ü. Kütüphanecilik Bölümlerinde verilen kimi derslerin adlarının farklı olmasına rağmen konularının aynı olduğu, bununla birlikte İstanbul Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü'nde konu katalogu, Türk kültür ve edebiyat tarihi, D.T.C.F. Kütüphanecilik Bölümünde de Kütüphanelerin sevk ve idaresi, Kitap seçimi ilkeleri, Halk edebiyatı, Çocuk edebiyatı, okul kütüphaneleri, Kütüphanelerde okuyucu hizmetleri ve kütüphanelerde teknik hizmetler gibi farklı derslerin verildiği görülmüştür

Ülkenin kütüphaneci gereksinimim karşılamak için biri Amerika Birleşik Devletlerinden gelen uzmanların, diğeri de Almanya'dan gelen bir öğretim üyesinin desteği ile iki farklı üniversitede kütüphaneci yetiştiren bölümlere 1972 yılında bir üçüncüsü eklenmiştir.

1967 yılında kuruluş çalışmalarına başlayan H.Ü. Kütüphanecilik Bölümünün kuruluşuna ilişkin karar 5 Temmuz 1967 tarihli *Resmi Gazetede* yer almıştır. Ancak eğitim 1972 yılında lisans üstü programla başlamıştır. Prof. Dr. Nilüfer Tuncer'in belirttiğine göre H.Ü. Kütüphanecilik bölümünün kurulmasında, Lisans Programının hazırlanmasında

DTCF Kütüphanecilik Bölümünün tecrübelerinden yararlanılmış, başlangıç yıllarında hoca ihtiyacının giderilmesinde de yine bu Bölümünün katkıları sağlanmıştır (Tuncer, 1981: 111). Bölümün kurulmasında en büyük katkı şüphesiz Prof. Dr. İlhan Kum'a aittir. Aynı zamanda ABD'den gelen danışman Thomas Minder ile birlikte görev yapan Dr. Benjamin Whitten'in yanı sıra Dr. İlhan Kum'un başkanlığında Nilüfer Tuncer, Berin U. Yurdadoğ, Phyllis Lepon Erdoğan ve Adil Artukoğlu'ndan (Çakın,1979: 8) oluşan ilk öğretim kadrosu bölümün programlarını oluşturmuştur.

1972-74 yılları arasında lisans üstü düzeyde eğitim veren H.Ü. Kütüphanecilik Bölümü 1974 yılından itibaren "Ülkenin kütüphaneci ihtiyacını karşılamada diğer iki bölümden mezun olanların yeterli olmaması i ve lisans üstü düzeyde verilen eğitimden elde edilen kazanımlar" (Artukoğlu,1979) göz önüne alınarak lisans düzeyinde de öğrenci almaya başlamıştır. H.Ü. diğer bölümlerden farklı olarak üniversitenin genel yapısı içinde 1 yıl hazırlık sınıfından sonra kütüphanecilik programına öğrenci kaydetmektedir.

1982 yılında YÖK'nun kurulması ile Kütüphanecilik bölümü programlarında kimi değişiklikler olmuştur. Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümünde hazırlık sınıfına ara verilmiş, dolayısı ile Bölümde hazırlık okuyanlar ve okumayanlar için ayrı programlar oluşturulmuştur.

1983 yılında ise üç kütüphanecilik Bölümünün programlarında birliktelik sağlamak amacı ile toplantılar yapılmıştır. Bu toplantıların altyapısını YÖK'un belirlediği programlarda %70 oranındaki birliktelik oluşturmak üzere toplantılar yapılmış ancak somut bir sonuca ulaşamamıştır.

Günümüzde Durum

Kütüphanecilik Bölümlerinde sürdürülen eğitim-öğretim çalışmaları 1988 yılına geldiğinde yeni bir boyut kazandı. Önce DTCF Kütüphanecilik bölümünde olmak üzere, üç Bölümde de birbiri ardından yeni Ana Bilim Dalları kuruldu. 1986 yılında Unesco Türkiye Milli Komisyonunun Kütüphanecilik Bölümlerinde Dokümantasyon-Enformasyon ve Arşiv Anabilim dallarının kurulmasına ilişkin önerisine DTCF Kütüphanecilik Bölümü tarafından Nisan 1986'da olumlu görüş bildirilmiş olmasına karşın Uygulama 1988 yılında zamanın Cumhurbaşkanı'nın Devlet Arşiv sitesinin açılış töreninde yaptığı konuşmadaki önerisi üzerine ivme kazanmış ve Kasım 1988 tarihindeki Bölüm Akademik Kurulunun uygun kararı ile 1989-1990 akademik yılında Arşivcilik, 1990-1991 yılında da Dokümantasyon-Enformasyon Anabilim Dalı eğitime başlamıştır.

1990-1991 öğretim yılında DTCF ile aynı dönemde İ.Ü. Edebiyat Fakültesinde de Dokümantasyon Enformasyon Anabilim Dalı kurulmuştur. 'Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümünde ise 1990 yılında Anabilim Dalı oluşumuna ilişkin karar alınmış olmasına karşın Arşiv ve Dokümantasyon- Enformasyon Anabilim Dalları 1992-93 öğretim yılından itibaren eğitime başlamıştır. Bu bildiri kapsamında Arşiv Anabilim Dalı programlarının irdelenmesine girilmemiştir. Bilindiği gibi Arşiv Anabilim Dalı sadece DTCF ve Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümleri bünyesinde örgütlenmiştir. DTCF Kütüphanecilik Bölümünde de 1995 yılından bu yana bu Ana Bilim Dalına öğrenci alınmamaktadır.

1972 yılından beri üç fakültede Kütüphanecilik Programı altında sürdürülen programlar Anabilim Dalının oluşumu ile farklı bir şekilde gelişmiştir. A.Ü. ile H.Ü. Kütüphanecilik Bölümlerinde ilk iki yıl ortak programlar uygulanırken, üçüncü ve dördüncü sınıflarda Anabilim Dalları için farklı programlar oluşturulmuştur. İ.Ü. Kütüphanecilik Bölümünde ise Kütüphanecilik ve Dokümantasyon-Enformasyon Anabilim Dalları için ayrı programlar düzenlenmiştir. Bölümlerde verilen ad ve konu olarak ortak olduğu düşünülen

dersler genel olarak verildikten sonra farklı olan dersler de tablo 3 de karşılaştırılmıştır. Anabilim Dalları kurulduktan sonra Bölüm programlarına yeni konulan dersler tabloya yansıtılmıştır. DTCF'de 1982 yılına kadar Bölüm öğrencilerinin kredi tamamlamak amacı ile Fakültenin diğer bölümlerinden kendi ilgi alanlarında haftada 4-8 saat olarak aldıkları dersler de tabloda yer almamıştır. Programların yıllara göre dağılımında ise belirli dönüm noktaları esas alınmıştır. Bu dönüm noktalarını YÖK'ün oluşumu, Anabilim Dallarının kurulması ve Bölüm ve Anabilim Dalı Başkanlarının yaptıkları ortak toplantılar esas alınmıştır.

Anılan Dönemlerde her üç Bölümde verilen ad ve konu olarak ortak olduğu düşünülen dersler ise şunlardır: *Kitap Kütüphane Tarihi, Kataloqlama ve Tasnif, Kütüphaneciliğe Giriş, Üniversite ve Araştırma Kütüphaneleri, Kütüphane Yönetimi, Araştırma Yöntemleri, Yazma ve Nadir Eserler, Halk Kütüphaneleri, Kitap dışı Materyaller, Kütüphane İşlemleri, Osmanlıca ve Süreli Yayınlar ve kütüphanelerde uygulama(Kütüphanelerde yapılan staj bölümlere göre süre açısından farklılıklar göstermektedir).*

Kütüphanecilik kavram ve anlayışında dünyada ve ülkemizdeki değişim ve gelişmeler bölüm yetkililerinin eğitim programlarını günün koşullarına uydurma çalışmaları son yıllarda büyük bir ivme kazanmıştır. 1996 yılında Türk Kütüphaneciler Derneği'nin öncülüğünde üç bölümün Bölüm ve Anabilim Dalı Başkanları ile emekli öğretim üyeleri bir araya gelerek seri toplantılar yapmaktadırlar. Bu toplantıların amacı: yeni bin yılda Kütüphanecilik Bölümlerinin geleceğini tartışmak ve verilen eğitimin daha da iyiye götürülmesi için öğretim üyelerinin ortak çalışmalarını sağlamaktır. Beş tanesi Dernek Genel Merkezinde, sonuncusu da İstanbul Üniversitesinde yapılan toplantılarda: Bölüm adlarının değiştirilmesi, Anabilim Dallarının birleştirilmesi ve yeni ders programlarının oluşturulması yolunda adımların atılması hedeflenmiştir. Bu toplantılarda alınan kararlar tavsiye niteliğinde olup, bu kararlar çerçevesinde Bölümler kendi Akademik Kurullarında gerekli toplantıları yapıp kararlar kesinleştikten sonra her Bölüm kendisi bağlı olduğu Dekanlık ve Rektörlükleri düzeyinde girişimlerde bulunacaktır. Bu konuda ilk adım İ.Ü. Kütüphanecilik Bölümü tarafından atılmış ve belirlenen Bölüm adı gerekli işlemler için rektörlüğe yazılmıştır. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesinde ise Bölüme öğrenci alımı kararlaştırılmış ve uygulamaya konulmuştur. Böylelikle DTCF Kütüphanecilik Bölümünde fiilen olmasa bile uygulamada Anabilim Dalı birleştirilmiştir. Ancak bu Bölümde 1999–2000 öğretim yılından başlamak üzere birinci sınıftan başlamak üzere yeni program uygulamaya konulmuştur. Bu program kademeli olarak her yıl bir üst sınıfa uygulanacaktır. Programda yer alan dersler ve konular çeşitlendirilerek temel derslerden başka çok sayıda seçmeli ders konularak paket programlar halinde öğrencilerin uzmanlaşması hedeflenmiştir. Diğer bölümlerde de Bölüm akademik kurulları çerçevesinde çalışmalar sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda ülke gereksinimlerinin saptanması, eğitimci ve uygulamacıların işbirliği ile öğrenci kabul politikaları ve öğretim programlarının belirlenmesi istenilen hedefe başarı ile ulaşmada etken olmalıdır. (Bölümlerin 1999–2000 programları ekte verilmiştir)

Tüm bu çabaların başarıya ulaşması, yönetimin tüm kademelerinde, yapılacak değişikliklerin gereğine inanan ve destekleyen kişilerin varlığı ile mümkündür. Bölüm Akademik kurullarının aldıkları kararların Dekanlık Yönetim Kurulu, Üniversite Senatosu, son olarak da YÖK tarafından onaylanıp uygulanabilir bulunması zorunludur. Bu bağlamda yapılan değişikliklerin uygulanabilmesi için gerekli girişimlerin yapılması destek sağlanması ön koşuldur. Uzun yıllardır çabalanan ve ilgili makamlara gerekçeli yazılan yazılan, Bölümlere sözel puan yerine, eşit ağırlıklı puan ile öğrenci alınabilmesi bir türlü gerçekleştirilememiştir.

Teknolojinin yoğun olarak kullanıldığı, Bilgisayar dilleri ve veri tabanı yönetimine ilişkin derslerin okutulduğu Bölümlerimizde Türkçe Sosyal yerine Eşit Ağırlıklı puanla öğrenci

alınması eğitim kalitesinin ve başarı düzeyinin yükselmesinde etken olacağı inancındayım. Böylelikle mezunlarımızın teknik kadrolarda çalışmalarının önündeki büyük engellerden biri de ortadan kalkmış olacaktır.

Kütüphaneciliğin sadece bir alan bilgisi olmadığını kütüphanecilik kadrosunda yetişmiş bilgi profesyonellerinin tüm bilim dallarındaki, araştırmacı ve uzmanlara hizmet götüreceği bilincinin yerleşmesi ve mesleğinin hak ettiği yeri toplumda bir an önce olması dileği ile saygılar sunarım.

Kaynakça

- Atılğan, Doğan. (1995). "Education for librarianship in Turkey ", *Türk Kütüphaneciliği* 9 (3):265-269
- Artukoğlu, Adil. (1979). "Türkiye'de kütüphanecilik eğitimine genel bir bakış", *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni* 28 (1-2): 1-11
- Baysal, Jale. (1987). "İ.Ü.Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümünün 20 yıllık tarihçesi 1964-1984", *Kütüphanecilik Dergisi: Belge Bilgi Kütüphane Araştırmaları* (1): 5-15
- Çakın, İrfan. (1997). "25. Yılında Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü", *Kütüphanecilik Bölümü 25. Yıla armağan* içinde (7-31) Ankara: H.Ü. Kütüphanecilik Bölümü •
- Ersoy, Osman. (1965). "Kütüphanecilik Kursları" *A. Ü. DTCF Dergisi* 23 (1-2): 1-11
- istanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü 1998/1999. •(1998). İstanbul: Edebiyat Fakültesi.*
- Kum, İlhan. (1970). *Türkiye'de Kütüphanecilik Eğitimi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi)Ankara, Ankara Üniversitesi.
- Ötüken, Adnan. (1957). "Türkiye'de kütüphanecilik öğretiminin tarihçesi", *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni* 6 (1-2): 1-35
- Tuncer, Nilüfer. (1981). "Ankara Üniversitesi DTCF Kütüphanecilik Bölümü'nün Hacettepe Üniversitesi SİBF Kütüphanecilik Bölümüne katkıları", *A. Ü.DTCF Kütüphanecilik Bölümü XXV.Yıl Anı Kitabı* içinde (111-112) Ankara: DTCF

EK

DTCF
KÜTÜPHANECİLİK BÖLÜMÜ
1999-2000 DERS PROGRAMI

LYARIYIL

KB 1111	Bilgi Merkezleri Ve Hizmetleri I	2 saat
KB 1121	Bilgi ve Belgenin Tarihi	2 saat
KB 1031	Bilgi Kayıt Ortamları Ve Yönetimi	4 saat
KB 1041	Bilgisayara Giriş	4 saat
KB 1162	Meslek İngilizcesi I	2 saat
KB 1152	Osmanlıca I	2 saat
	Diğer Bölümlerden Bir Ders Seçilir	4 saat

II.YARIYIL

KB 2111	Bilgi Merkezleri Ve Hizmetleri II	2 saat
KB'2021	Bilgi Ve Belgenin Düzenlenmesi	4 saat
KB 2041	Bilgi Literatürü	4 saat
KB 2162	Meslek İngilizcesi II	2 saat
KB 2152	Osmanlıca II	2 saat
KB 2172	Matemetik I	2 saat
Sö 2063	Sosyolojiye Giriş	4 saat

III.YARIYIL

KB3011	Programlamaya Giriş	4 saat
KB3021	Kataloglama ve Sınıflama(GEN.)	4 saat
KB3031	Danışma Kaynakları (Genel)	4 saat
KB3041	Araştırma Yöntemleri	4 saat
KB3062	Meslek İngilizcesi III	4 saat
KB3052	Osmanlıca III	4 saat

FttYARIYIL

KB4011	Kataloglama ve Sınıflama	4 saat
KB4021	İstatistik	4 saat
KB4031	Rapor Hazırlama Teknikleri	4 saat
KB4041	Bilgi Hizmetleri	4 saat
KB4062	Meslek İngilizcesi IV	4 saat -
KB4052	Osmanlıca IV	4 saat

KÜTÜPHANECİLİK ANABİLİM DALI

V.YARIYIL

KU5011	Okul Kütüphaneleri	4 saat
KU5021	Kataloglama ve Sınıflama I	4 saat
KU5031	Halk ve Çocuk Kütüphaneleri	4 saat
KU5041	Veri Yönetimi	4 saat
KU5052	Yazmalar ve Nadir Eserler	4 saat
DK5062	Bilgi Erişim	4 saat

VLYARIYIL

KU6011	Araştırma Kütüphaneleri	4 saat
KU6021	Kataloglama Ve Sınıflama II	4 saat
KU6031	Çocuk Literatürü	4 saat
KU6041	Danışma Kaynakları(Sos. ve Beşeri Bilm.ve Sanat)	4 saat
DK6012	Sistem Analizi	4 saat
DK6022	Enformasyon Teknolojisi	4 saat

VH.YARIYIL

KU7011	Bilgisayarda işletim Sistemi ve Grafik tablo işi.	4 saat
KU7021	Kitap Dışı Materyaller	4 saat
KU7041	Danışma Kaynakları I(Temel Ve Uygul. Bilm.)	2 saat
KU7051	Sürelî Yayınlar	2 saat
KU7071	Kitap Dışı Materyallerin Kataloglanması	2 saat
KU7132	Kütüphane Otomasyonu	2 saat
DK7052	Bilgi Ağları	4 saat

VULYARIYIL

KU8011	Kataloglama Ve Sınıflama III	4 saat
KU8021	Kütüphane Yönetimi	4 saat
KU8031	Danışma kaynakları II(Temel Ve Uygul. Bilm.)	4 saat
KU8141	Kitap Dışı Materyallerin Kataloglanması	2 saat
KU805	Halkla İlişkiler ve Bilgi Pazarlama	4 saat
KU8072	Kütüphane Otomasyonu	2 saat

DOKÜMANTASYON-ENFORMASYON ANABİLİM DALI

V.YARIYIL

DK5031	Bilgi ve Toplumu	4 saat
DK5041	Belge ve Bilgibilim	4 saat ¹
DK5061	Bilgi Erişim	4 saat
DK5071	Veri Tabanları	4 saat
DK5052	Endüstri ve İş Enformasyonu	4 saat
DK5082	Enformetri	4 saat

VI.YARIYIL

DK6011	Sistem Analizi	4 saat
DK6021	Enformasyon Teknolojisi	4 saat
DK6031	Bilginin Organizasyonu	4 saat
DK6041	Veri Yönetimi	4 saat
KU6042	Danışma Kaynakları (Sos. Ve Beşeri Bil. Ve Sanat)	4 saat
K7011	Bilgisayarda işletim Sistemi veGrafik Tablo İş.	4 saat
DK7031	Bilginin Organizasyonu	4 saat
DK7041	Dizinleme ve Öz Çıkarma Teknikleri	2 saat
DK7051	Bilgi Ağları	4 saat
KU7042	Danışma Kaynakları-I(Temel ve Uygulamalı Bilim.)	2 saat
KU7052	Sürelî Yayınlar	2 saat
KU7132	Kütüphane Otomasyonu	2 saat

VIII.YARIYIL

DK8031	Halkla İlişkiler ve Bilgi Pazarlama	4 saat
DK8041	Dizinleme ve Özçıkarma Teknikleri	2 saat
DK8051	Linguistik	4 saat
KU8022	Kütüphane Yönetimi	4 saat
KU8032	Danışma Kaynakları-II (Temel Ve Uygul. Bilm,)	4 saat
KU8072	Kütüphane Otomasyonu	2 saat